

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e20349/facsimile.pdf> (tilgået 03. juni 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

giet. Jeg tror, det stemmer med Høiested almindelige Tankemaade. Det er vel sandt, at Kongen kunde lade sig frone, uden at der blev naaet Regt derom i Grundloven, og at det altsaa aldeles kunde forbigaaes; men at Kroningen aldeles forbigaaes her, vilde dog være et Regt paa, at man ikke agtede den konger, og en Konge vilde maaskee ubeskræmt sig for at vilde betænkeligt, hvis han lod sig frone, naagiet det ikke stod i Grundloven. Derfor kommer ogsaa den Omstændighed, som man forevrigt vil anse for noget Underordnet, at Kongen ikke kunde gøre Regt paa, at der blev givet Vildring til Kroningsomkostningerne, derom det var en Garanti, som han blot af færdet sig foretog sig, og det ikke var Regt, der paa nogen Maade var hjemlet i Høiested Grundloven.

Hjælpes-Høiing: Den sidste tredje Taler har udtalt det fornemste med Hensyn til den Forordning, som en Minoritet af Udvalget, hvortil jeg hører, har foreslaaet med Hensyn til Odsformulationen. Det forekommer mig nemlig ikke nødvendigt, at der bliver en fuldstændig Overensstemmelse mellem den Ud, som Kongen skal afslutte paa Grundloven, og den, som Bestemmelserne af Rigsdagen har givet, hvilket jeg mener er en Bølge deraf, at alle, uden Hensyn til Religion, kunne blive Medlemme af Rigsdagen, hvortil den Minoriteten er gaaet ud fra den samme Forudsætning, som Grundlovsforslaget har opstillet, at Kongen skal bestemme sig til den evangelisk-lutherske Religion. Vi have ogsaa antaget, at denne Ud vilde afslutte i den indvillige Odsform, ligesom den er ligegyldig med ven, der er faldet i den nordre Grundlov.

Det andet Tillæg, som Minoriteten har foreslaaet, er motivet ved den Betragtning, at det er ønskeligt at forebygge den Vilhelighed, at landet ved et Thronskifte skal udvædes for at være uden regierende Konge. Det maa nemlig erindres, at efter den 12te Paragraph i Udvalget kan Kongen ikke strax tiltræde Regjeringen, hvortil han er udnået, naar han ikke har afsagt Ud paa Grundloven, hvilket Gensidigheden ogsaa har forudsat i den af samme foreslaaede § 13. Med Hensyn til denne Bestemmelse skal jeg kun sige i Grænsen, at den er overensstemmende med hvad der er foreskrevet i den nordre Grundlovs § 9, hvor det hedder: at hvis intet Overblik er samlet paa den Tid, et Thronskifte indtræder, nedlægges Gensidighed i Statsraadet og gjenaaes høiadelig at Kongen paa frede Stæthing, enten mundtlig eller skriftlig, ved den, han dertil bestiller. Derfor vilde jeg ikke her tiltræde det sidste Minoritetets, der gaar ud paa, at det i Grundloven skal udtales, at Kongens Kronging skal stee efterretligt og rigtigt, at Kroning foregaaer, men fordi jeg med Udvalget øvrige Hæder ikke har anset det aldeles nødvendigt, at Grundloven indeholder nogen udtrykkelig Forskrift deraf.

J. A. Hansen: Den af en Minoritet i Udvalget foreslaaede nye Paragraph, formener jeg heller ikke kan tiltrædes, og det ser sig fremmedt af den Grund, at den ligesom kommer i Strid med hvad der i § 44 er bestemt. Udvalget § 44 behøver nemlig: „Naar hver egentlig Rigsdag, strax efter at Samme er sat, fremlægges Forslag til Finansloven for det følgende Aar, indeholdende et Overblik over Statens Indtægter og Udgifter.“ Endvidere hedder det: „ingen Udgift tør opholdes, som ikke har hjemmel i Samme.“ Nu foreslaar Minoriteten, at det skal herse paa Udvalget alene, hvilke Garanterier han vil have ved Kroningen; de Omkostninger, som ville medgaae til en saadan Kroning, vilde altsaa blive underdragte Rigsdagens Indtægter, og at saadanne Udgifter kunne siges ganske betydeligt, det, mener jeg, har Grænsen vilde sig straffeligt, til at jeg kan have den Tro, som Minoriteten har yttret, ibrer den nemlig foreslaaer, at Kroningen ikke vil blive løslaget med mange Omkostninger. Jeg ved nu ikke, hvilke Garanterier den arde Minoritet har troet at have for denne Forudsætning, og det var i alt Fald ønskeligt, om den vilde udtale, hvilke Garanterier den i saa Henseende har; men selv om den i sin Forudsætning havde Ret, mener jeg dog, at man ikke skal opløse en Bestemmelse, der er i Strid med hvad der, i Overensstemmelse med Sagens Natur, maa indrømmes Rigsdagen og efter § 44 er indrømmet den.

Barfod: Jeg tillader mig at forespørgs mig Her til at stille

de Værdingsforslag med Hensyn til den i § 8 foreskrevne Ud, som med Nødvendighed vilde fremgaae af, at § 6 udgaaer. Læst jeg forrige den arde Formand, om denne Betragtning er tilstrækkelig?

Formanden: Det kunde vel være ønskeligt at faa de antyede Forandringer noget nærmere betegne.

Grundtvig: Der behøves ingen Forandringer.

Barfod: Jo det gjør.

Formanden: Den i Udvalget foreslaaede Ud kunde jo dog ogsaa afslages af den Konge, som ikke bestynder sig til den evangelisk-lutherske Religion.

Barfod: Den kunde vistnok ogsaa afslages af mange Saadanne, men ikke f. Er. af den, der brugte en personlig Guds Tilværelse.

Med Hensyn til den af Minoriteten foreslaaede § 8 b skal jeg tillade mig at bemærke, at jeg finder den vel begrundet og altsaa tiltræder den i det Væsentlige, men foreslaar dog, at den bliver sprogset omtrent i den Form:

„Kongen behøver selv Liden for sin Kroning og Salving.“

Lage Müller: Jeg tillader mig blot i Røielse at sige, at hvad jeg med Hensyn til Odsformulationen har sagt, er allerede sagt, og jeg kan ikke andet end ganske var af den Mening, som den arde Minoritet, at Gensidigheden af Kongen, som sig forudsætter bestynder sig til den evangelisk-lutherske Religion, maa samme Maade, som den ellers afstedret, da det formodentlig vilde være til Næde, om Formulæren var en anden end den, der almindelig er foreskrevet for en af de vigtigste Odsformuleringer. Gensidigheden i og for sig vilde ikke ligende, men Kroningen, Odsformulæren vilde dog ikke blive det samme blandt alle. Jeg mener ogsaa, at det vilde være saa Rigsdagsmand, der ikke kunde afslage Gensidigheden under den samme Form, og Skulde der være saadanne saa Rigsdagsmand, maatte naturligtvis for disse Odsformuleringer blive en anden.

Med Hensyn til Kongens Kroning, da anser jeg den vistnok ikke i sig selv nødvendig, men jeg antager dog, at man vilde, efter vor Høi Mening, sære den Hellighed, som Kongens Indvielse her have. Jeg mener, at man ikke behøver at søge nogen overtroisk Grund til at antage det ikke ønskeligt, at Kongen indvies ved Kroning og Salving, ved en hellig Handlung; Grundten ligger nærliggende deraf, at enhver vor Øjning bør gjøres i den Herred Nævn, fra hvilken Velgænsen skal komme. Forøvrigt mener jeg, at det ikke har været den arde Minoritetens Hensigt, at det Skulde overlades Kongen selv at bestemme Udgifterne til Kroningen, men det maatte jo kunne fastsættes, hvor stor en Sum dertil Skulde anvendes; den maatte jo kunne blive meget værdig og høiadelig uden at stee med overflødig Pomp, og den kunde vistnok foretages saaledes efter Kongens Indvillighed som ønsket.

Dr. Jørgensen: Naar jeg erklærer mig imod Kroningen, saa er det af en ganske anden Grund end den, Rigsdagsmanden for Sønderborg Amt (J. A. Hansen) har anført; thi mig er det aldeles klart, at de Udgifter, som vilde blive en Bølge af Kongens Kroning, maatte dæres af Civillisten. Men jeg er imod Forslaget, fordi jeg ikke kan erkjende de Grunde, som Minoriteten anfører deraf, nemlig at den Skulde være passende og sammenstemt med Høiested Tankemaade. Jeg kan ikke saae i mit Hoved, hvortil det Væsende skal ligge; og at Høiested Tankemaade skal forebygge saadanne Garanterier, der er Regt, som jeg paa det Bestemte maa modsig. Høiested darrer sig ikke nogen overtroisk Agtelse for et kronet Hoved som saadant; Agtelse erhvervet ved ganske andre Midler, og da kommer den, hvad enten Kronen er kronet eller ikke. Naar den sidste arde Taler endelig mener, at Kongen skal indvies med en hellig Handlung, saa bliver det nødvendigt at tilføie den Bestemmelse, at Kongens Kroning skal stee ved hans Regjeringens Tiltrædelse, thi en saadan have vi ikke, og vor Historie har vist, at Hændet der i Kongeloven haar en Bestemmelse om Kongens Kroning, har dog Kong freiret den Sjette episode sin Kroning i en lang Kasse af Aar, og det vistnok meget formodentlig, fordi Danmarks Salving var udeligt og gjorde enhver overtroisk Udgift uindvillig. Jeg kan ikke indse, at en saadan Bestemmelse om Kongens Kroning vil paa nogen Maade være passende.